

OBSAH

Úvod	11
STAROVĚKÝ EGYPT	15
PŘÍRODNÍ PROSTŘEDÍ	17
KOŘEN A PŮVOD VŠECH VĚCÍ: PRODUKTIVNÍ HOSPODÁŘSTVÍ V EGYPTĚ (neolit, asi 5500–4500 př. n. l.)	19
ENEOLIT ČILI KONSTRUKCE NEROVNOSTÍ: KULTURA BADÁRSKÁ (4500–3800 př. n. l.)	24
PODHOUBÍ VZNIKU STÁTU: NAKADA I, II A III (4. tisíciletí př. n. l.)	26
Hospodářství	26
Zárodky měst	27
Sociální diferenciacce: vybranci, vybranky a ti druzí	29
Egyptská společnost předstátní doby v pohřebním ritu	36
DOLNÍ EGYPT: MEZI FARAONEM A RUDÝM MOŘEM	39
Hospodářství	39
Osídlení	40
Pohřbívání	42
Za hranice všedních dnů: styky s asijským kontinentem	43
VZHŮRU NA NEPŘÍTELE: NÚBIE	46
POHŘBÍVÁNÍ SLAVNÝCH A MOCNÝCH NA SEVERU HORNÍHO EGYPTA: ABYDOS	47
HŘBITOVY JIŽNÍHO KRÁLOVSTVÍ HORNOEGYPTSKÉHO: ELITNÍ POHŘEBIŠTĚ V HIERAKONPOLI	50
„PROSTÍ“ EGYPTANÉ	53

POČÁTKY EGYPTSKÉHO PÍSMÁ	56
ZROZENÍ EGYPTSKÉHO STÁTU	60
STABILIZACE PRVOTNÍHO EGYPTSKÉHO STÁTU	65
JAK VYPADÁ A CO DĚLÁ PRVOTNÍ EGYPTSKÝ STÁT	66
STAROVĚKÁ MEZOPOTÁMIE	69
PŘÍRODNÍ PROSTŘEDÍ	71
POČÁTKY VYŠŠÍCH SPOLEČENSKÝCH ÚTVARŮ (kultura haláfská, 6.–5. tisíciletí př. n. l.)	75
POČÁTKY DĚJEPISECTVÍ:	
SÚSY na sklonku 5. tisíciletí př. n. l.	83
Súské mauzoleum	83
Malovaná keramika ze Sús: lidé a jejich obce	84
Malovaná keramika ze Sús: lidé a jejich práce	88
Malovaná keramika ze Sús: božstva	91
Malovaná keramika ze Sús: proč?	92
SÚSY NA POČÁTKU DOBY URUCKÉ: PRVNÍ REPORTÁŽ ZE VZNIKU STÁTU (počátek 4. tisíciletí př. n. l.)	94
Sakrální tvář epochy: aktivace plodivých sil	96
Profánní tvář epochy: budování, ochrana, tradice	98
SUMER, JIŽNÍ ČÁST MEZOPOTÁMIE:	
MEZITÍMCO TOTO SE DÁLO	102
Aktivace potenciálu plodivých sil	102
Písmo! Písmo?	103
Kouzlo pečetních válečků	104
„Nebudete jako bohové“	106
EJHLE, CIVILIZACE: VELEOBEC POZDNÍ DOBY KULTURY URUCKÉ (3500–3200 př. n. l.) –	
EN, NIN, NAMEŠDA	107
Hospodářství: převládnutí redistribuce	110
Duchovní a političtí vůdcové: EN, NIN, NAMEŠDA	112
Inovace počátku 3. tisíciletí: LUGAL, NIN, NAMEŠDA	115
Moudrá sova Minervina vylétá za soumraku: krize 27. století a co z ní vzešlo – LUGAL, ENSI ₂ , EN	118

„KONEC ZAČÁTKU“: SUMERSKÝ STÁT ZÁVĚRU	
RANÉ DYNASTICKÉ DOBY (asi 2500–2334 př. n. l.)	122
Král a jeho dvůr	122
Mocní a vážení	125
Opatrní a důmyslní	128
„Kdo do pout jímá otroky...“	131
ZÁVĚR	133
STAROVĚKÁ INDIE	135
PŘÍRODNÍ PROSTŘEDÍ	137
POČÁTKY V PRAVĚKU	140
PŘÍPRAVNÉ OBDOBÍ	149
KULTURA PROTOINDICKÁ (asi 2500–1900 př. n. l.)	151
Hospodářství	151
Život v městech	155
Mohendžodaro	156
Harappa	162
Města a městečka	164
Venkov	166
Státní organismus?	167
Duchovní kultura	171
ZÁNIK KULTURY PROTOINDICKÉ	182
STAROVĚKÁ ČÍNA	185
PŘÍRODNÍ PROSTŘEDÍ	187
POČÁTKY V PRAVĚKU: „MEZOLIT-NEOLIT“ – LOVCI, SBĚRAČI A ZEMĚDĚLCI	190
Neolit v jižní Číně	196
ENEOLIT NEBOLI JIŽ SI NEJSME VŠICHNI ROVNI	200
Severní kraje Číny v eneolitu	206
POČÁTKY STÁTU	208
Tradiční podání čínských dějin	208
Erlitou	208

V městech a příměstských krajích prvotního státu	210
Zhengzhou	213
Anyang	214
Západní Čou	217
HOSPODÁŘSTVÍ PRVOTNÍHO ČÍNSKÉHO STÁTU	222
SPOLEČNOST	223
Jak vypadá a co dělá nejstarší čínský stát	223
Stát povstává z příbuzenství	225
A co bylo dál?	228
Co si vybraní a vybranky brali na poslední cestu?	230
Duchovní svět	231
JAK SE TEDY RODÍ STÁT?	243
NEJDŘÍVE MALÉ OHLÉDNUTÍ	245
OBŽIVA	248
Zemědělství	248
Řemeslo	251
Směna („obchod“)	253
Osídlení	254
Pohřbívání	257
SPOLEČNOST	263
Organizační ústředí eneolitické společnosti a jejich výbava	264
Dvořané prvních vládců: důmyslní, rozhodní a předvídaví	265
Dvořané prvních vládců: ti, kdož mluví s bohy	269
<i>Egypt</i>	269
<i>Sumer a Akkad</i>	270
<i>Jak to bylo s božstvím mezopotamských vládařů?</i>	271
<i>Indie a Čína</i>	273
Tři společenské stavy a zrod státu	275
METAFYZIKA	278
Lidský svět, prostor, čas a jejich povaha	278
Ne-lidský svět	280
Skládá se svět kolem nás z živlů?	282
Nadsvětí síly	283
Umění	284
ZÁVĚR	286

PŘÍLOHA: STÁT V NOUZI	288
Egypt	288
Mezopotámie	291
Indie	296
Čína	300
English Summary: The birth of the state	307
Literatura	315
Rejstřík	321